

Millaista on hyvä ympäristöviestintä?

Lammi 5.10.2005

Anne Brax YM

Hyvä ympäristöviestintä on AVOINTA JA AKTIIVISTA

- Viranomaistieto – ja varsinkin ympäristötieto on julkista
 - Laki ja asetus viranomaisen toiminnan julkisuudesta 1999
 - Valtioneuvoston kanslian suositus valtionhallinnon viestinnässä noudatettavista periaatteista ja toimintatavoista 2002 -> aktiivisuus korostuu
 - Hallintolaki 2003
 - Direktiivi ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta (2003/4/EY) ja sitä koskeva YM:n päätös 9.2. 2005

Ympäristötietoa koskeva ministeriön päätös

- Ympäristötietoa on levitettävä aktiivisesti ja järjestelmällisesti, erityisesti verkkopalvelussa
- Ympäristötieto on siirrettävä sähköisiin tietokantoihin
- Tiedot on päivitettävä mahdollisimman pian kun uutta tietoa
- Tiedot on esitettävä kattavina

Ympäristöhallinnon verkkosivuilta tulee löytyä

- Ympäristön tilasta tulee julkaista www.ymparisto.fi –sivuilla säännöllisesti kansallisia/alueellisia raportteja
- Verkkopalvelusta tulee löytyä myös kuntien YSL:n 27§ mukaan ympäristönsuojelun tietojärjestelmään toimittamat tiedot

Ympäristöhallinnon verkkopalvelusta tulee löytyä

- Tiedot tai yhteenvetotiedot tiedoista, jotka on saatu ympäristöön vaikuttavien tai siihen tod. näk. vaikuttavien toimien seurannasta
- Luvat joilla on merkittävä vaikutus ympäristöön ja ympäristöä koskevat sopimukset sekä
- Tutkimukset ympäristövaikutuksista ja riskiarvioinnit.
- Linkit sallittuja
- Raportointi komissiolle 2009

Hyvä ympäristöviestintä on OIKEA-AIKAISTA

- Tiedota ennen kuin muut ehtivät, joku tiedottaa kuitenkin aina !
- Tiedota mieluiten jo mahdollisimman varhaisessa valmisteluvaiheessa
- Luottamuksellisuutta edellyttävät asiat on kuitenkin tunnistettava

Hyvä ympäristöviestintä on SUUNNITELMALLISTA

- Ennakoi vaikeimmat kysymykset ja hahmottele etukäteen vastaukset
- Päätä ”ulostulohetket”
- Valitse oikeat kanavat: tiedote, verkko, tiedotustilaisuus, kolumni, yliökirjoitus jne.
- Koko tiedottavan organisaation on hyvä olla perillä perusviesteistä ja kulloisestakin tilanteesta

Hyvä ympäristöviestintä on LUOTETTAVAA

- Faktat oikein, tietolähteet näkyvissä; läpinäkyvyys
- Puolueettomuus, tasapuolisuus
- Asiantuntijan ja viestinnän yhteistyö tärkeää, asiantuntijalla sisältövastuu
- Tiedot on päivitetty (verkkosivut)

Hyvä ympäristöviestintä on SELKEÄÄ JA YMMÄRRETTÄVÄÄ

- Havainnollistaminen ja esimerkkien kertominen auttaa (vrt TBT ja sallitut silakansyöntimäärät)
- Kuvien ja grafiikan käyttö, kieliversiot!
- Toisto ei ole pahaksi ja joskus pitää vääntää rautalangasta
- Jos iso tiedotettava kokonaisuus, se on hyvä pilkkoa osiin (esim MRL-seuranta)

Hyvä ympäristöviestintä on VUOROVAIKUTUKSELLISTA

- Vaikeissa asioissa kasvokkaisviestintä on paras tapa – asukastilaisuudet, henkilökoht. tapaamiset jotta mahdolliset väärinkäsitykset voidaan ampua alas heti alussa
- Viestinnän kohderyhmien toiveiden ja pelkojen ymmärtäminen
- Epävarmuuden tai keskeneräisyyden myöntäminen on parempi kuin yltiöoptimismi tai vaikeneminen (vrt. Tsunami)

Haasteita (1)

- Ympäristöongelmat hankalia ja monimutkaisia – vaikea selittää kansantajuisesti
- Lainsäädäntö valtaosin EU-pohjaista – säädösten legitimitetti koetaan huonoksi
- Huono uutinen on kiinnostavampi kuin hyvä
- ”Kilpailevaa” tietoa tuottavat monet toimijat, asiantuntevasti ja reaaliaikaisesti – viranomaisen uskottavuus joskus huonompi kuin esim. kansalaisjärjestön

Haasteita (2)

- Erikoistuneiden ympäristötoimittajien määrä vähenemässä – median historiallinen muisti ja tietopohja huono
- Visuaalisuuden, elämyksellisyyden ja henkilöimisen vaatimus lisääntyy koko ajan – viranomaisten vaikea vastata
- Mahdollisuus vastineisiin ja virheiden korjaamiseen huono erityisesti sähköisessä mediassa